

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an **60** coroane. — Pe șase luni **30** coroane. — Pe trei luni **15** coroane.
Ziarul spore Martia, Joia și Sâmbăta

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori sefrante se refuză. —
Articolele nepublicate nu se înspălăză.

Prețul insertiunilor, după Invocăla =**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Ro-
mân», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nr. 5207 Bis.

Circulară

către toate oficile parohiale și protopres-
biterale din arhiepiscopia ortodoxă-română
a Transilvaniei

In scopul de a da o soluție echitabilă
cestionei cu dotațiunile preoțimile noastre, cu
ajutor dela stat, care să vindece ranile pricinuite
de regularea el prin statul fost ungur, cu
congrua și cu cincivenele puse pe haza, care au
făcut atâtă rău. În cercurile preoțimile noa-
stre și cu tendința de a își se ocăsunea pe
baza experiențelor din trecut, de a se stabili
veniturile preoțimile după starea de azi a situației
cu totul schimbă, Consiliul dirigent român,
resorții cultelor și ai instrucției publice, cu
datul 1 Iulie a. c. Nr. 7535/1919, Secția I a tri-
misi Consistoriului arhiepiscopian următorul descriptiv:

«Chestiunea salarizării preoților formează
una dintre cele mai dificile probleme atât pentru
organele de stat, cât și pentru cele bisericești.
Deosebirea esențială dela o confesiune la altă,
deși pîntă la jînt, și chiar dela sat la sat, în
privința veniturilor sistematice și a celor adi-
tive reclamă o cercetare amănuntită a situației
fiiceană preoților, spre a se putea întocma o nive-
lare corespunzătoare a dotațiunile preoților în
proprietate dreptă cu pregătirea formală și cu ac-
tivitatea pastorală-culturală a singurătăților preoților.

Astăzi congresul preoților din Sibiu, cât și cel din Cluj a exprimat dorința, ca la stabilirea
normelor de salarizare să servească drept puncte
de măncare: calificarea preoțului și starea lui
familială de o parte, iar de altă parte consecrarea
veniturilor parohiale. În scop de a putea pregăti
lucările necesare pentru o soluție echitabilă a
chestiunii, sănătoșită Venerabile Consistorii
(Ordinariate) a înaintat pînă la 1 Noemvrie 1919
conceptul exact al tuturor preoților (și capela-
nilor) compus în următorul mod:

I.

1. Numele protopopiatului.
2. Numele parohiei.
3. Numele și calitatea preoțului în cura
animării.

4. Locul, anul, luna și ziua nașterii.

5. Pregețirea preoțului cu indicațiunea pre-
cisă clasei gimnaziale, reale sau civile, căte
cursuri teologice sau universitare a terminat,
când anume și la care școală?

6. Data (anul, luna și ziua) intrării în func-
țiunea preoțiească.

7. Înainte de hirotonie căți ani a func-
tionat ca învățător și la care școală.

8. Dacă are și diploma de învățător, data
(locul, anul luna și ziua).

9. Starea familială (casătorit sau necasătorit),
la cei căsători numele soției și al fiecărui copil
cu data nașterii (anul, luna și ziua).

II.

Venitele parohului (capelanului) din Isoare
bisericești:

1. Căte jug, catastrelă de pământ (ecclieje)
sunt în foloșință parohului?
- a) căte jug, de arător? b) căte jug, de fânat?
c) căte jug, de păsune? d) căte jug, de pădure?
e) căte jug, de vie? f) căte jug, grădină?

2. Suma venitului anual net din pă-
mânturi socotită după media anilor 1909—1914
(aceasta are să se dovedească prin act autentic
extradat din partea comitetului parohial, vi-

vidimat de protopopul tractului și de adminis-
tratorul plăsei respective, actual să fie provăzut
cu sigiliu parohial, cu cel protopresbiteral și
cu cel administratorului de plăsă).

3. Dotările anuale stabilite din fonduri
bisericești.

4. Venite de caracter permanent din even-
tuale fundații locale pentru liturgii sau po-
meniri, a căror litere fundaționale nu exclu-
de computarea venitul parohial.

5. Suma medie a venitelor stolare din anii
1913—1918 (sa se dovedească prin adeverință
extradată de oficiul parohial, vidimată de oficiul
protopopesc).

6. Suma anuală a evenulaelor aduse per-
sonale sau de scumpie, de cări a beneficiat
parohul (capelanul) din vreun fond parohial, în
anul 1918 (sa se dovedească prin adeverință
din partea comitetului parohial, vidimată de
oficiul parohial).

7. Suma anuală a evenulaelor aduse per-
sonale sau de scumpie, de cări a beneficiat
parohul (capelanul) din vreun fond parohial, în
anul 1919 (sa se dovedească prin adeverință
din partea comitetului parohial, vidimată de
oficiul parohial).

III.

Intregirea dotațiunile din visteria statului.

1. Suma anuală de care a beneficiat pa-
rohol (capelanul) în 1919 sub titlu de congru-
(în virtutea art. de lege XIV din 1898 și XIII
din 1909).

2. Suma anuală de care a beneficiat în
1919 sub titlu de cvințeval (art. de lege
XXXVIII din 1913).

3. Suma anuală a banilor de locuință (sumă
cu care s'ar putea dă în chirie casa parohială).

4. Suma anuală a adausului familiei primă
dela stat în 1919 pentru fiecare copil.

5. Suma anuală a adausului de vestimente
1919 prima seară, soție și copii.

6. Suma anuală a adausului extraordinară
pe 1919.

7. Suma totală a Intregirii de salar primă
din visteria statului în 1919 sub titlurile enum-
erate mai sus.

IV.

Prestații în natură.

1. Este casă parohială?

2. În lipsa caselor parohiale căăchirie se
plătește pentru locuința preoțului și din partea
cui din parohie sau a preoțului însuși? (Ade-
verință din partea comitetului parohial vidimată
de protopopul tractual).

3. Primeste parohul lemne de încălzit din
pădură biserică, a comunei sau a statului?
căji stănjini?

4. Căte «ferdele» (măsură) de bucate pri-
meste anual în măsură medie a ultimilor 5 ani
(1913—1918) dela credințioșii săi, căt grâu? căt
cucuruz? sau alte cereale.

V.

1. Ce dotațiune anuală stabilă are parohul
(capelanul) din alodul comunei sau dela vreun
societate de întreprindere particulară? (cu ade-
verință din partea primăriei comunei, vidimată
de către protopopul tractual și administratorul
de plăsă). Toate adeverințele cerute în chestia
salarizării preoților se vor extrăda din oficiu
numitabile și fără nici o taxă.

Sunt rugate autoritățile bisericești a îndruma
organele lor subalterne, să culegă cu cea mai
mare îngrijire datele cerute prin punctele specifi-
cate mai sus și pentru a le înlesni această lucrare
să le pună la dispoziție formularile necesare
și anume căte 4 exemplare de fiecare paroh
(capelan) astfel, ca după Intregirea lor cu datele
cerute un exemplar să rămână în arhiva paro-
hială, unul în arhiva protopopească, unul în

arhiva episcopală și unul să se poată înainta
Consiliului Dirigent în terminal indicat mai sus.
Deodată cu consectele autoritățile bisericești
sunt rugate a ne prezenta și proiecte motivate,
asupra căror ac convenit prin o prealabilă în-
țelegere reciprocă, spre a putea pune în vîitor
chestiunea salarizării preoților pe baze corespondătoare
principiului de autonomie bisericeștilor.

Fără chestiunea aceasta de importanță
deosebită de un palpitant interes, e de dorit
ca toate organele chemate a contribui la rezolu-
virea ei să procedeze cu toată acuratețea și în
mod conștientios.

In executarea acestui rescript al Inaltului
Consiliu Dirigent român, venim a dispune urmă-
toarele:

Coala A.

Datele privitoare la persoanele preoțimile
le cuprindin în o consemnare, sub numirea
Coala A, provăzută cu 10 rubrici principale, în
care sănt a se înduce datele cuvenite pe baza
documentelor prezentate la oficiul protopres-
biteral în original.

Rubrica I este numărul curent.

In rubrica a 2-a vine indus numele co-
munei bisericești în fiecare protopresbiteral în
ordinea alfabetica a comunelor, după cum este
façut și semnatul arhiepiscopiei publicat în Ca-
lendrarul arhiepiscopal pe anul 1919.

In rubrica a 3-a vine indus numele preo-
tului; unde sunt mai mulți, numele preoților
după cum sunt el hirotoniți, deci în rândul se-
niorităților sau a bătrânețelor.

In rubrica a 4-a este și se indică calitatea
preoțului, dacă și paroh, sau capelan, deci în
rubrica respectivă vine a se induce cuvântul da.

In rubrica a 5-ă cu 4 subrubrici este a se
indica datele despre nașterea preoțului, deci în
subrubrica primă vine indicat locul nașterii,
comuna unde s'ă născut, în a 2-a vine indus
anul, în a 3-a vine indicată luna nașterii cu cifre
romane d. e. luna Martie vine indicată cu III,
luna Septembrie cu IX luna Decembrie cu XII,

In rubrica a 4-a vine ziua nașterii cu cifre arabice.

Rubrica a 6-a cuprinde datele privitoare
la calificarea preoțului cu 8 subrubrici, în
cea dință se indică clasele gimnaziile, dacă are
examen de maturitate, se pune cuvântul «Mat-
rădu» nu are maturitate se indică clasa din urmă
cu cifre VII, VI, V, IV și așa mai departe.

Așa se urmărește în rubrica a 2-a cu școală
reală. La școalele civile se indică clasa cu cifre,
la școalele comerciale se urmărește ca la gî-
mazinu, dacă are examen de maturitate se pune
cuvântul «Mat», dacă nu are maturitate, se in-
dică clasele cu cifre. In rubrica a 3-a vine
indicată dacă are teologie ordinată sau extra-
ordinară și vine în rubrica cuvântul «da». In a
6-a vine indicată calificarea pedagogică, dacă
are absolutor vine pînă cuvântul «Abs.»
dacă nu vine indicat cursul cu cifrele 1, 2, 3 sau 4.

In rubrica din urmă se indică calificarea
de universitate, drepturi, filosofie, apoi locul
unde a făcut studiile de universitate.

In rubrica a 7-a vine indicată intrarea în
funcțiunea de preot, punând anul, luna și ziua.

In rubrica următoare vine a se arăta anii
și locul unde respectivul preot a funcționat ca
învățător înainte de a fi aplicat de preot, e
în cea următoare vine anii de diploma de
învățător, indicând din ea locul, anul, luna
și ziua.

In rubrica din urmă vine datele despre starea familială a preotului. Dacă trăiește soția preotului, atunci în prima rubrică vine indicat preotul „*dacă*”, nu trăiește soția își, sau e neînvățător, în aceeași vine în a doua plus cuvânt „*dacă*”. In rubrica a treia vine numele de boțez și cel de familie al soției preotului.

In a patra rubrică vine îngrijoră la rândul cum și au nașut copiii preotului, indicând numele de boțez, apoi anul, numele și ziua nașterii.

La copil se pun numai cel în vîrstă și cei minori. Cel mai în vîrstă, dacă încă săn în casa părintească sub îngrijirea părinților, atunci la fiecare din cazurile acestea vine indicată cauză, din care și silit a sta sub grijă părinților.

Datele relative la veniturile preoției se cuprind în a doua consemnată, care o vom numi coala A. trebuie să fie exacte, protopopul este obligat să le controleze, și în responsabil pentru corectitate și exactitate lor.

Datele relative la veniturile preoției se cuprind în a doua consemnată, care o vom numi coala B.

Coala B.

Venitile parohiale

1. Din îsoare bisericești.

1. Dela pământuri.

a) Arător. Cate jucere catastrale (eleje). Din aceasta săn în foloșința parohului că?

b) Pâdere. Cate jucere catastrale (eleje).

Din aceasta săn în foloșința parohului că?

c) Fânărie. Cate jucere catastrale (eleje).

Din aceasta cătă săn în foloșința parohului?

d) Pășune. Cate jucere catastrale (eleje).

Din aceasta cătă săn în foloșința parohului?

e) Vie. Cate jucere catastrale (eleje).

Din aceasta cătă săn în foloșința parohului?

f) Grădină (cimitir) cate jucere catastrale.

Din aceasta cătă săn în foloșința parohului?

Suma venitului anual net din pământuri socotită după media anilor 1909—1914. Aceasta să se dovedească prin act anterius extradat din partea comitetului parohial, vidimăt de protopopul trachial și de administratorul plasei respective. Actul să fie provăzut cu sigilul parohial, cu cel al protopopului și cu al administratorului de plăsă.

2. Din fonduri.

Venite de caracter permanent (pentru liturghii și pomenerii) dela fundații, ale căror lître fundaționale nu exclud computarea acelora la venitul parohial.

3. Venite stolare.

Suma medie a veniturilor stolare din anii 1913/1918. Să se dovedească prin adeverință extrădată de oficiul parohial vidimătă de oficiul protopopesc.

4. Adaușe personale.

Adaușe personale și de scumpete din vre un fond parohial în anul 1918.

Să se dovedească cu adeverință dela oficiul parohial, vidimătă de protopopul trachial.

II. Venite din vîstiera statului.

Venite dela stat în cursul anului 1919.

a) Congrua.

b) Cvîncvenal.

c) Bani de locuință.

Aici vine a se luna sumă, cu care s'ar putea da în chirie casa parohială acolo, unde nu este asemenea casă parohială.

d) Adauș familial pentru soție și pentru copii.

Aici vine suma totală primită în cursul anului 1919 ca adauș familial pentru soție și pentru principi.

e) Adauș de vestimente.

Aici vine ce a primit preotul în cursul anului 1919 pentru sine, pentru soție și pentru principi.

f) Adaușe de scumpete.

Aici vine suma primită în cursul anului 1919 ca ajutor extraordinar de răsboi.

III. Prestații în natură.

a) Casă parohială.

Valorată în bani. În lipsa casei parohiale.

b) Chirie.

Aici vine a se arăta din a cui parte se plătește chiria.

Să se dovedească cu adeverință dela comitetul parohial, vidimătă de protopopul trachial, c) Lemne. Căji stânjeni. Valeoarea.

Să se arăte de unde se dă: dela comuna bisericescă, dela comuna politică, sau dela erar.

d) Bucate. Valeoarea.

Să se specifică după măsură usită și curcuvint, grâu, ovăz, orz, fasole, cartoli etc. Valorizarea este a se face după măsura medie a ultimilor 5 ani (1913/1918).

IV. Diverse.

Dotații permanente din alojul comună sau dela vre-o societate de întreprindere particulară.

Acestea trebuie documentate cu adeverință dela primăria comună, vidimătă de cără protopopul trachial și de administratorul de plăsă.

Pentru mai bună orientare la darea datelor relative la veniturile acestea se dau următoarele invitații și explicări:

Veniturile din îsoare bisericești se împart și ele în 4 grupe, venitele dela pământuri, din fonduri, venite stolare și adaușe personale sau diverse.

Veniturile din pământuri săn: a) pământ arător, b) pâdere, c) fânărie, d) pășune, e) vie, h) grădină eventual cîmitir.

La fiecare vine indicat: cătă jucere catastrale are biserică în total, din aceasta cătă săn în foloșința parohului. La fiecare să se indice venitul net, după cum cere circulara Consiliului dirigent și valoarea în bani să se indice numai la cele săn în foloșința parohului.

La veniturile din fonduri săn contemplate diferitele servicii preoției: liturghii, pomenerii, primele din fonduri anumite, ale căror lître funzionale stipulează expres că ele se pot cocura la veniturile parohiale.

Veniturile stolare vin a se induce conform stărilor de azi și computate tot conform mediile după cinci ani, cum cere comitetul dirigent, fiind a se specifica că ferdele săn de cînzicus, de grâu, ovăz, orz și alte legume și indicanță-se la fiecare pretul după media celor 5 ani.

La veniturile din categoria a 4-a vin evenuale adaușe de scumpete dela fondurile parohiale.

In categoria a doua se cuprind întregările dela stat pentru anul 1919, aceasta săn:

1. Congrua pe anul 1919.

2. Cvîncvenal pe anul 1919.

3. Bani de cîzarie pe anul 1919.

4. Adauș familial pe anul 1919.

5. Adauș de vestimente pe anul 1919.

6. Adauș de scumpete pe anul 1919, sau ajutorul extraordinar de răsboi în suma de căte 300 cor. lunare.

La prestațiunile în natură vine a se lua:

1. Casa parohială, unde este, valoarea annuală în bani, unde nu e casă parohială, ce sumă se dă preotului ca chirie, indicandu-se dela cine se dă acea sumă.

Dacă parohul capătă lemne, să se arăta în ce măsură și cări și valoarea acelora.

La bucate (grâu, curcuvint, ovăz, fasole, carofi, măzare etc.) să se arăte în ce măsură se dă și care e valoarea acelora după media celor 5 ani din urmă.

Tot asemenea să se urmeze la veniturile fixe și permanente din alojul comună, sau din alte locuri particolare.

Toate documentele, care au să verifice și să justifice datele singurătății săn a se da din oficiu și ale săn căptușile de timbre, și săn a se da gratuit, fără nici o taxă.

Datele acestea trebuie să se culeagă cu totă scumpărătura și cu toată exactitatea, apoi de urgență, fiind că se înaintă aici până cel mult în 30 Septembrie 1919 st. n.

In scopul acestui trimitem în alăturare sub „*y*” formularul cuvenit pentru fiecare comună bisericescă în număr de ajuns.

Formularul să trimite la oficiile protopopiale. Fiecare coala din cele trimise se va face în 4 exemplare din partea fiecărui paroh, respective capătă, din care unul se fine la oficiu parohial și se păstrează în arhiva protopopului, se videază de la arhiva protopopescă, unul se păstrează în arhiva consistorială și se înaintează la Consistoriu arhdecean și al patriei se înaintează la Onoratul Consiliu dirigenț.

Formularul din coala A. se face pe baza de documente originale, care se arăta protopopului, se subscrive de respectivul paroh în fața protopopului, se videază de acesta, și din coala aceasta astfel săcăză și subscrisă, un exemplar se pune în arhiva parohială cu numar co-

răspunzător din protocolul de exhibite, al doilea exemplar se păstrează în arhiva protopopială, al treilea și al patrulea la Consistoriu arhdecean și respective pentru Inaltul Consiliu dirigenț.

Pe baza singurăcelor coale parohiale și ale capelanilor oficiul protopopiesc face apoi consemnarea generală în ordinea alfabetice a comunelor bisericesti și în rândul bătrânelor preoților, de care se face amintire la începutul acestui circular, unde se fac dispoziții relative la coala A.

Formularul din coala B. Înălă se face în 4 exemplare, se subscrive de oficiul parohial și se provede cu sigilul parohiei.

Formularul facut astfel în 4 exemplare se prezentează oficiului protopopiesc respectiv, care controlează dacă e facut conform dispozițiunilor din circulara aceasta, și dacă are documentele cerute în ordine, apoi subscrive toate 4 formularle și le provede cu sigilul oficiului protopopiesc.

Din aceasta un exemplar se păstrează la arhiva parohială, al doilea la oficiul protopopiesc, iar celelalte 2 se trimite la Consistoriu arhdecean pentru arhiva consistorială, și respective pentru Inaltul Consiliu dirigenț, făcându-se provocare la circulara aceasta.

Sibiu, 30 iulie v. 1919.

Dr. Ilarion Pușcașiu m. p., arhim, vicar arhiepiscopesc.

Matei Voileanu
sscc. cons. reu.

Extras dinordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

1. Vor fi considerați ca infractori:
a) Acei care săn rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta, comentă, în orice chip, situri și adevărăte, fără imaginare, sau păreri relative la operațiunile de răsboi, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorizațiilor militare, sau orice cheștiune privitoare la armata română.

2. Această infracție se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de răsboi.

Biruința românilor

— Glasuri de presă —

Ziarul **Vîtorul**:

Intrarea armatei române în Budapestă nu trebuie privită ca un act de răsburare sau ca o năzuință de cucerire. Ispita imperialismului sănăcomia de domnie nă turbură nici-odată, aducând săn simbol popular și cuninția politica a românilor. Näm rămnă nici-odată la bunuri străine și aspirațiile noastre se sfărșesc acolo unde încearcă drepturile noastre. Mărețul fapt de armă pe care-l sănătăborește azi neamul nostru, nu e decât consecarea liberărilor frăților noștri de pețe munji după zece secole de sclavie, este statonicia și concretizarea istorică a hrisolovului de înfăptuire a României mari, care n'a putut lua ființă decât prin lichidarea cooperativelor de popoare a Habsburgilor și distrugerea oligarhei maghiare.

Bucovina:

Armată grefelor încercă, ne trimite măsuri burcări care săn înalță mandria și săn se măresc energiile afirmării naționale: ocuparea Budapestei.

Pe străile capitalei faimoșilor Tigri, pășesc astăzi în pasul de parada învingătorii. Sân Oltieni aprinși, îndărâti Munteni, duologi Moldoveni și îndărâti Moții al Abduradul.

Să savârșește astăzi una din mărele drăguți ale istoriei.

Găndurile noastre cucerinice se îndreaptă spre cei care au picat în drum spre Budapestă

și more cei care nu au dat această mare și neasumată încredere în puterile nașului nostru.

Evenimentul:

Răsboiul cu ungurii a avut un epilog glorios: intrarea trupelor române la Budapesta.

Armata noastră a primit provocarea ungurească, cu liniște și încredere. Cum noi aveam la început la Tisa o subțire "spădere", oastea lui Béla Kun a înregistrat oare-care succese. "Tigris" devinește fălosi, și vorbeau de scoborătoare lor în defileurile Carpători. Mai mult chiar: Urmășii lui Arpad pusese la carte revoluție în Ardeal, liberarea prisonierilor lor, și uciderile intelectualilor români.

Dar ungurii se bucuraseră prea de vreme. După 8 zile de lupte, "Tigris", avârși peste Tisa, fugeau în debandă și nu s-au opri decât pentru a capitula.

Prin victoria armatelor române, Ungaria scăpa de anarhia bolșevismului și de guvernarea aventuriștilor.

Armata noastră a intrat la Budapesta fără gând de răsboiere, Românul e generos, chiar și cu dusmanul.

Să aducem prinosul nostru de recunoștință tutuilor soldați români, caruiai acoperită standardele ţării de o glorie neperioată.

Dângii au dus faima numelui de român până în ungurii cele mai depărtate ale lumii. O tară și un neam se poate mândri cu așa viteză.

Statul Tarii:

Din vîrful călăii milenare, umbrele tuturor potențiașilor maghiari, care împărtășeau de secole an conspirații și au atentat împotriva nașului nostru, contemplau rândurile de oțel ale tăcuților nostri ostăi.

Caci, în lîmpăduiul lor călău în cadrul desfășurării a pasului peiese înainte Ungariei, un mare proces istoric deschis de o mie de ani se încheea pentru todeudine.

Ungaria, strivită, inchină pentru todeaudină steagul în fața urmășilor lui Basarab, Ștefan și Mihai Viteazul, bătoritorul de la Argeș, Bala și Selimbar, a străneștișorul lui Horia, Cloșca și Crișan trași pe rostă la Alba-Iulia și ai lupițorilor din 1848.

Starea Ungariei a spus.

In locul ei se înălță soarele României care va lumina etern în Răsărit, pentru că lumina lui nu este plămăldă din luciu elemer al tiraniei brute și ai opresiunii celor robiri, ci din raza eternă a dreptății și a libertății pentru toți.

Să fim mândri de vitezii noștri ostăi, care după trei ani de suferințe, de lipsuri, de jertfe nespuse, în timră ce camărașor lor din altă răză se întrec spre adînhină, nu-ai dat această pagină de glorie răză de seamană.

Prin marginul vîljeios, prin prăbușirea fulgeratoare a cuboului de uneală care din centrul Europei punea în primejdii civilizația întregiei lumi, armata română a dovedit încă odată, departe peste ţări și oceane, că poporul român este unicul săpăt al ordinii în sud-estul european.

Într-o lume înaltă astăzi înnunuri de slavă acestui ostăi, a căruia sabie (în sine singulară în loc valurile furioase ale barbariei).

Onoare lui!

Dacia scrie:

România întrăgă sărbătoreste un nou succes militar. Armata noastră națională a organizat armata agresivă a lui Kun Béla, despre acălării care ofensiv nu și în ce măsură era bolșevist, și în ce măsură național maghiar.

Întrarea în Budapesta este, firește, înconjurarea unei acțiuni la care am ajuns evolutiv. În virtutea unui legitim drept de apărare, - intră căt maghiari sunt acela care nu-ne-atacă, - și nici de cum în virtutea vreunei pofte de domnie, în afară de drepturile noastre naționale, fie recunoscute, fie necercoscute încă de confreriența dela Paris.

Pofta de domnie, sprijinită pe organizarea militară ferocă, se găsește, nu ne-a stăpânit nici odată. Totuști luptele istoriei noastre au fost lupte de apărare; totuști cum o luptă de apărare este și aceasta care se poartă, atât de victorioas, pe câmpiale Ungariei.

Dar azi, când standardele noastre umbrești Budapesta devastată de bolșevism, ar fi să înăbușim unul din cele mai omenești sentimente, dacă am spune că înima noastră nu se înlocuă de nici o satisfacție.

Nu și vorba de satisfacția sălbatică a răsunătorii, care este tot atât de criminală ca și crima însăși care ar năsto, ci e vorba de satisfacția omului care înălță din drum sarpele ce să gestă și îngrijă limbile învinuine.

Soldatul nostru nu duce în Budapesta orgoliul distrugător al triumfului, ci surdina care temerpărează strădântele exagerate ale unui regim revoluționar cu pretenții de a crea totul nimicind totul. În definitiv, lucrurile ce se petrec la vecini nu ne interesează decât în măsură în care ele înfățișează o primjedie pentru jara noastră.

Bătrânilor din nou și din nou asezați de ordine și de pace, nu înțelegem să întindem mâna către o Pasăre, după recompenza. Drepturile noastre nici nu s-au schimbat, nici n'au crescut; ele sunt același cum le așteptăm de multă și fie recunoscute. Nu o recomandăm în măslină deci și o fatășiză ne e căt de magulătoare pe atât de durată, întrucât orice glorie nouă o plătim cu noștră pierdere de slăge românească.

Gândurile noastre alcătuiesc înflorire de dureri către acela care la Nisru, în Poenile și pe pustă Ungariei săngări, stolic, fără încetare, aflat al ordinul și al dragoșelor de jara lui. Fătășiză - i-ales pe el pacificator, cu prejul celei mai tragicе fete, pe care o îndepărtează, cu toată puterea lui admirabilă, cu totușul lui bun, cu toată înținta lui generoasă.

Trăiesc soldatul român!

Partidul Național

Sâmbăta și Dumineacă, în 9 și 10 August 1919, partidul național să iști în sedințe în sala Asociației, pentru organizarea particularului în vederea alegerilor apropiate.

În sedința de la Săbăoala, sub președinția lui Mihai, a vorbit de O. Goga, despre însemnatatea partidului național, care dacă nu mai are de luptă împotriva foșilor dusmani, va avea totuști să dea lață cu idei ce ne sănătățe. Cineva poate bărbat pentru a-și primi în fruntea acestui partid este, zice vorbitorul președinte actual al Consiliului diregenț, în liliu Maniu. (Se aplauză). Propunse să aleagă o comisie electorală, care să pretează și conduce lucrările în vedere alegerilor.

Episcopul Reda expune rolul arhiepiscopilor în partid. Prezintăre are să participe și mai departe la opera partidului național român.

Di O. Tăslăuană cere înălțarea de la conducere a partidului a persoanei, care n'au manifestat atitudine națională în cursul anilor de răsboi.

Să produce discuție mai lungă.

Di V. Bontescu zice că nu trebuie enunțat acest principiu. Avem trebuință de toate valoare de care dispune neamul; și d'aceea lupătorii nu trebuie clasificați după cele petrecute în timpurile extraordinare.

Di G. Precup propune o comisie de candidare din 7 membri, car vor fi aleși în comisie electorală.

Hotărârile se amână pentru ziua următoare. La sedința din 10 August a. m. se prezintă și di I. Maniu.

Di T. Mihail comunică hotărârea adunării, de-a venită ca și la partidul pe di liliu Maniu. (Lungi aplauze).

I. Maniu mulțumește în calde cuvinte pentru încredere și cere colaborarea tuturor membrilor partidului.

Se alege comisia de candidare, propusă de di Precup, și adevărană: Episcopul Miron Cristea, A. Bârseanu, Balea, Tripon, Groză, M. Popovici, și S. Dan.

În sedința de după ameazi, la ora 5, se alege comisie electorală, alcătuită din 12 membri, și anume din: T. Mihail, V. Saftu, Roșanu, C. Bucsan, A. Mocioni, G. Adam, N. Oprean, N. Zigre, A. Nîyan, S. Miclea, V. Molovan și A. Chindris.

Cu privire la propunerea lui O. Tăslăuană, se decide să se exprime recunoșință celor ce s'au sacrificat pentru interesele nașului, și să se osănăsească cele care au lăsat în contra acestor interese.

Mai vorbesc dinii Maniu, Goga, Bârseanu, I. Suciu, D. Comșa, Tripon și a. z.

Di I. Maniu, indemnă la munca desinteresată pe membrii partidului, ridică ședința.

Știrile zilei

Armata română lăudată. Întreaga presă franceză își exprimă laudele pentru intrarea în Budapesta a trupelor române și recunoaște marele serviciu, pe care-l aduce România civilizației și națiunilor.

Sedința Marelui Sfat s'a terminat cu seara din 11 August a. c. Vom raporta în numărul proxim.

Femeile române aduc omajul eroilor. Consiliul femeilor române din Sibiu, dnele Emilia Răju, Catina A. Bârseanu, Livia Fruma și Dr. Nora Lemeny, au adresat telegramă de felicitare generalilor Mărășescu și Moșoi în Budapesta, cu prilejul înălțării triunfale a trupelor române în capitala Ungariei.

Alegere. În local dlor Jumanca și Flueraș, sănă aleșii din Mihai Popovici și Tiberiu Bredeleanu membri în Consiliul Dirigent.

In fruntea nouului guvern provizor ungăr este ștefan Frideric. Acest guvern a depus jurământ de fidelizeitate în măslină bolșevicilor și pentru restatornică ordinei de către trupele române.

Mai bucuros la București. De la Oradea, se anunță, că văduva contei Stefan Tisa s'a rugat de prefectura d'acolo să i se înlesnească mijloacele de a se muta la București.

Proclamația Regală. În numele Suveranului României, a fost lansată în Budapesta o proclamație redactată în limbile română, franceză și ungără.

Proclamația arată că România duce luptă contra bolșevismului, ear nu a poporulungar, față de care trupele române vor păstra o atitudine binevoitoare și amicală. Provocările vor fi reprimate însă cu măsuri aspră.

Proprietari de case și chirași. Franța a hotărât prelungrirea cu doi ani, de semnarea pacii, a contractelor dintre proprietari și chirași. Când să frântuzească statele trilaterale de prelungire contractele existente cu români, răsăbini și de-a se spăra în felul acesta de la locuința proprietarii, cu atât mai vârstă chestiunea trebuie rezolvată în același înțeles la noi, unde traiul este mai acump și specula cu mult mai sălbatică. Chirași, anunță la discrețiunea proprietarilor, ar fi — cu foarte puține excepții — storsă de bani.

Îl loachin Specu, inginer mehanic, a binevoie să se înscrie membru fondator la Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, cu taxa de 100 cor.

«Transilvania» pe front. Primul următoare amintire din răsobî: înapoia imediata a frontului se discută apresins de *finculare*. Asupra însemnată a acestora sănătoși de la aceeași perioadă, anume, că dacă pleci la concediu, poți să ajungi cu mult mai lângă în Trient, riscând să înțelege să-ți împotru grumazii.

Asupra sunării românești a acestei invencții părericile se impărează. *Solatul* Matei susțină sus și tare, că românește nu poate să-i zică acelaș decât *gondrula*. *Fahrsdorf* Benes și cu obârșorul Mală și *mansașt* afirmă din contră că *zdrajban*.

Numei *soților hoarduri* Oprotescu cilește sări din ochi, lumându-se și tacitos luleau și apărându-se să îsprăvescă ceartă, ca să-și poată spune și el cu învârtul decizor. Momentul sosește. Își scoate pînă din gură și scuiplă odăță în semănașă desprobă discuția lor:

— Mă, voi sănăti proști cum trebuie. Nu veДЕJU că «sondranii» li pe ungurește, «drajnanban» pe nemetește; — mă miș că nu vă trece nici stat prin cap: pe românește li zice *transilvania*, mă, jinejî minte odăță. (V. Z.)

CONCURS

Pentru primirea elevilor în internatul gr.-or. român din Beiuș, pe anul de școală 1919/20 se publică următorul concurs:

1. Cererile de primire au să fie înaintate Rectorului internatului în Beiuș, cel târziu până în 7/20 August a. c.

2. La cereri sănt de-a se slătura: Testimoniul anului școlar precedent, în original sau în copie, extras de botez, certificat medical și rocurientul și depin sănătos și o declarație din partea părinților ori tutorului, că cunoște și se supune condițiunilor din acest concurs.

3. Taxa de întreținere este 250 cor. lună de elev, și care să fie solvită tot pe 3 luni înainte.

4. În cazul când din pricina de boala ori de alte motive, afară de vacanțele intermale obisnuite prelegerile de fi înterrupe pe o lună ori mai multă, aceasta absență se va lua în contință după taxelor.

5. Acei elevi, cari după 10 zile dela expirarea termenului de solvare nu vor achita taxa scădantă, vor părăsi numai dezechiblul internat, iar aceia, cari fără de motiv ar părăsi internatul în cursul anului, au să plătească drept despagubire cădă 50 cor. pe fiecare lună restată.

6. Fiecare elev la începutul anului școlar are să solvească 10 cor. taxă de primire pentru corespondență și augmentarea bibliotecii. Fiecare elev este îndatorit să aducă la începerea anului școlar 10 kg. făină albă și 2 kg. unsuroare curată de porc, fără de vreo altă recompenză.

7. Fiecare elev este obligat, să aducă cu sine: halinele, albițurile necesare, articiliile de toalete de lipsă, haline de pat cu schimbările în deajuns, având în albițuri să coace numele, ori să înscrie cu cerneala chimică, și având despre toate un inventar în 2 exemplare.

8. Fiecare elev are să aducă cu sine pentru folosință: două talere, ceasuri de cafea, cutit, furcătă, lingură, lingură și un păhar de apă.

9. Fiecare elev și dator să se provadă cu cărtișele și recișoarele necesare, și fie care și dator să aibă o carte de rugăciuni.

10. Elevii vor primi în Internat întreținere completă, ea va consta din dejun, prânz, cina, spălat, încălzit, lumină electrică, baie, medic, medicamente, supraveghere, instrucție corespunzătoare, toate după cele mai bune cerințe igienice și pedagogice.

11. Elevii vor fi supuși regulamentelor interne și de disciplină a internatului.

12. Recurzii au să înainteze și fostii elevi ai anului trecut.

13. Pentru scutiri de taxe în urma împărătririi grele nu pot recurge numai cel beneficiat și în trecut.

14. Neurmarea culturăvei condiții din acest concurs înlătură neprimiterea elevului în acest internat.

Oradea-mare, la 15/28 iulie 1919.

(203) 1-3 Consistorul gr.-or. român,

Nr. 5426/1919.

(219) 2-3

Concurs

Pentru lăzarea de:

1. carne de viță,
2. carne de vitel,
3. carne de porc,

4. unsuroare, — toate de prima calitate, pentru alimentare, alor 120—200 elevi din Semințariu «Andreișan» din Sibiu, pe anul școlar 1919/20.

Reflectanții să-și înainteze cererile Consistorului arhiepiscopal până în 7/20 August a. c. unde pot să-și și condițiile speciale pentru încheierea contractuală.

Sibiu, din ședința Consistorului arhiepiscopal, ca senat episcopal, înaintat la 22 iulie 1919.

Dr. Iarlon Pușcașu
vicear arhiepiscopal.

Desfacere totală!

Din cauza sezonului de vară înaintat, toate mărfurile din depozitul federal "Infrățirea" (str. Bruckenthal Nr. 17) se vând cu prejuri reduse.

(222) 1-3

Nr. 345/1919 prot.

(201) 1-3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala primară conf. ort. română din Cașă, protopresbiteratul Coahalmului, se publică concurs, în baza Venerabile rezoluționii Consistoriale Nr. 1186/1919 Școl. cu termen de 30 de zile în «Telegraful Român».

Emolumentele acestui post sunt:

1. 900 cor. din cassa biserică; 300 cor. din cassa arhiepiscopală. Adausale și evenualele gradării se vor cere de la stat.

2. Locuință corăspunzătoare în natură. (De prezent în casă ocupată de paroh până după adaptarea caselor parohiale se dă banii de cvarț după trebuință).

3. Lemne de foc în natură după trebuință și 4. ½ jugă grădină.

Inălvătorul instituit va avea să conducă exercițiile practice în grădina școlară și școlă de repetiție. Să conducă tinerimea școlară (și pe cea de repetiție) în Dumineci și sărbători regulați la biserică.

Concurenții car vor putea instruia tinerimea în cantică liturgice și luminiș de mai multe voci, vor fi preferați și remunerati.

Concurenții sănătoși și potuși să se prezinte în comună pentru expirarea concursului. Cerele de concurs provizore cu documentele cerute să le înainteze oficialul protopresbiteral tracut.

Cașă, din ședința comitetului parohial ort. român înaintat la 9/22 iulie 1919.

Patricia Pinciu,
paroh-președinte

Am văzut.

Oficiul protopopesc gr.-or. al Coahalmului, Ștefana, în 14/27 iulie 1919.

Ieronym Buzea
cond. ofic. protopopesc.

Nr. 339/1919 prot. (202) 1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățător la școala confesională gr.-or. din Mateiaș, tracut Coahalm, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele impuse sunt cu acest post:

100 cor. dela biserică, restul ajutorul delor stat vor dețea. Cvarț în edificiul școlaei, eventual în natură sau reluat de cvarț, și 2 stânjini lungi de lemnene pentru foc.

Dela concurență se prevede: să se prezinte în comună pentru a face cunoștință cu poporul pentru a-și arăta dexteritatea în cantică și tipic și a conduce tinerimea școlară în Dumineci și sărbători la serviciul divin și să cante cu ei răspunsurile liturgice.

Mateiaș, la 15/18 iulie 1919. Din ședința comitetului paroh, gr. or.

Ioan Brotes
paroh — pres. comit. parohial Septimiu Brotes
notar.

Am văzut.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. Coahalm, în 7/20 iulie 1919.

Ieronym Buzea
condic. ofic. protopopesc.

Nr. 286/1919 prot. (189) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a II-a Călan, prin această se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele impuse sunt cu acest post, sălele este arătate în casă B, pentru întregirea salarului dela stat.

Doritorii de a reflecta la acest post, au să-și înainteze suplicile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatul, până la terminul sus indicat, și cu prealabilă învățuire a acestuia, să se prezinte în parohie în vreo Dumineac sau sărbătoare în comună, săcă să facă cunoștință cu poporul.

Cluj, la 1 iulie 1919.

Oficiul protopresbiteral român gr.-or. în înțelegere cu comitetul parohial.

Tulin Boșescu
protopop.

Consiliul Dirigent. Resorțul Ocrotitor Sociale.

Nr. 3411/1919.

(208) 3-3

Publicații

La institutul pedagogico-curativ de stat din Ienău (jud. Arad) vor fi aplicate cu începere în anul școlar 1919/20 trei învățători cu diplome în calitate de profesori practicanți de pedagogie curativă cu un salar anual de 3000 cor. și în treptene intragă.

Datorința lor va fi de a crește și instituții în mod proprii copiii defectuoși la minte și de a se exercita în cunoștințele teoretice și practice ale pedagogiei curative în așa măsură, ca după depunerea nuiu examen special să poată fi numiți definitiv în calitate de profesori pedagogico-curativi.

Vor fi preferați cei, cari cunosc limba franceză, ori germană — aceștia vor fi trimiți mai târziu în străinătate pentru perfecționare. Vor fi apoi cei cu cunoștințe de agronomie, grădinărit, cei cu dexteritatea în lucruri minuțioase și cei ce se pricep la muzică.

Cererile provăzute cu documentele necesare vor fi înaintate până la 20 August n. la Resorțul Ocrotitor Sociale în Sibiu (Str. Friedens-fels Nr. 16).

Sibiu, la 1 August 1919.

Dr. Moldovan
secretar general.

Nr. 312/1919 Prot.

(193) 3-3

Concurs

Pentru întregirea a 2 (două) posturi de învățători la școala confesională ort. română din Agnita se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt:

1. Salariul legal, dela biserică pentru ambi învățători 600 cor., restul dela Consistor și stat de plată în rate lunare anticipative.

2. Cvarț natural în edificiul școlaei învățători, eraăr pentru al 2-lea banii de cvarț dela stat și lemnele trebuințioase dela comună.

3. Grădină de 600 m², din care ¼ se cultivă cu pom.

Inălvătorii aleși, pe lângă provăzerea înstrucționării în școală sănătoși îndatorati a conduce elevii în Dumineci și sărbătoare în biserică, spre a-și arăta destoinicia în cantică și a face cunoștință cu poporul.

Agrița, 2 iulie 1919.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 420/919

(207) 1-3

Concurs

Pentru întregirea postului de al treilea învățător la școala confesională gr.-or. română din Arpașul superior, protopresbiteral gr.-or. al Arpașului — prin acesta se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele impuse sunt cu acest post sănt cele prevăzute în legile în vigoare asupra ratei dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de învățător să-și subsemneze cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subserbul oficiu protopresbiteral al Arpașului în Avrig (posta Avrig, județul Sibiu) până la terminul susindat, având a se prezenta în vreo Dumineac sau sărbătoare în comună, spre a face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrig, 20 lunie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Arpașului în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ivan Căndeș
protopop.